

Länsstyrelsen
Västra Götaland
Miljöprövningsdelegationen

Beslut

1 (51)

Datum
2023-12-15

Ärendebeteckning
46488-2022

Anläggningsnummer
1494-1140

Lantmännen Biorefineries AB
Ombud: Erica.Nobel@delphi.se

Tillstånd till tillverkning av etanol och stärkelse på fastigheterna Sockerbruket 2 och Hyveln 2 i Lidköpings kommun

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 15.90-i (B)

Miljöprövningsdelegationens beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger Lantmännen Biorefineries AB (556028–0611) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för fortsatt och utökad tillverkning av etanol och stärkelse, inklusive stärkelsederivat, från spannmål och baljväxter på fastigheterna Sockerbruket 2 och Hyveln 2 i Lidköpings kommun.

Tillståndet gäller för en årlig produktion av:

- a) 17 500 m³ etanol (räknat som 100 % ren etanol),
- b) 75 000 ton stärkelse inklusive stärkelsederivat (räknat som 100 % torrs substans),
- c) de mängder protein, fodermedel och andra biprodukter som följer av tillverkningen enligt ovan.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för tillståndet

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Energihushållning

2. Resultatet av genomförda energihushållningsåtgärder och planerade åtgärder ska årligen redovisas i miljörapporten.

Luft

3. a) Reningsanläggningen för fermenteringen ska vara så effektiv att reduktionen av lukt i processluften (mätt som TOC) begränsas med minst 90 % genom behandlingen.

b) I de fall luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska verksamhetsutövaren efter samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder i syfte att minimera störningarna.
4. Vid alla punktutsläpp av stofhaltig luft ska effektiv stoftavskiljningsutrustning finnas installerad och vara i drift. Stofthalten i utgående luft från stärkelsestorken och från övriga punktutsläpp får inte överstiga 5 mg/Nm³ torr gas.
5. Kontroll av begränsningsvärdena avseende luft, enligt villkor 3 och 4 ska ske årligen om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

Buller

6. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

helgfri måndag–fredag	kl. 06.00–18.00	50 dB(A)
nattetid	kl. 22.00–06.00	40 dB(A)
övrig tid		45 dB(A)

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätningar vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske i samband med förstagångsbesiktning och därefter så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad. Kontroll ska dock som minst ske var tredje år.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) utomhus vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

Kemiska produkter

7. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska vara märkta och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Sinsemellan reaktiva ämnen ska förvaras så att de inte kan blandas.

Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 procent av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

8. Dagvattenbrunnar inom områden där kemiska produkter hanteras ska vara tydligt markerade. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill.

Beredskapsplan och skyddsåtgärder vid olyckshändelser

9. Det ska finnas en aktuell beredskapsplan för hantering av olyckshändelser. I planen ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för att förebygga och avhjälpa sådana olyckshändelser. Beredskapsplanen ska utformas efter samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten och ges in två år efter att tillståndet har tagits i anspråk. Planens aktualitet ska därefter ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.
10. Det ska finnas en avstängningsventil eller motsvarande i verksamhetens dagvattensystem som vid händelse av olycka eller brand ska stängas av för att förhindra att släckvatten eller annan förorening når kommunens dagvattennät. Vid brand ska släckvatten kunna omhändertas före anslutning till kommunens dagvattennät och omgående tas omhand. Uppsamlingsvolymen för släckvatten ska vara minst 200 m³.

Transporter

11. Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med att minska miljö- och klimatpåverkan från transporter. Som stöd för detta arbete ska en handlingsplan finnas och följas. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast två år efter att tillståndet har tagits i anspråk. Tillsynsmyndigheten får medge senareläggning av tidpunkten om det finns särskilda skäl. Planen ska därefter

uppdateras minst vart tredje år om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

Förstagångsbesiktning

12. Förstagångsbesiktning ska göras senast två år efter att tillståndet tagits i anspråk. Tillsynsmyndigheten får senarelägga tidpunkten om det finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att närvara vid förstagångsbesiktningen.

Kontrollprogram, m.m.

13. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om tillståndet och villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska även omfatta ett särskilt avsnitt för provtagning och kontroll av legionella. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast fyra månader efter att tillståndet har tagits i anspråk.

Markarbeten/förorenad mark

14. Verksamhetsutövaren ska i god tid före schaktning, utfyllnad eller andra markarbeten som utförs inom verksamhetsområdet skriftligen underrätta tillsynsmyndigheten om planerade arbeten.

Avvecklingsplan

15. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten.

En provotid gäller för vissa frågor

Miljöprövningsdelegationen skjuter under en provotid upp avgörandet av vilka slutliga villkor som ska gälla för det processavloppsvatten som avleds till det kommunala reningsverket via spillvattennätet. Verksamhetsutövaren ska under provotiden genomföra följande utredningar.

- U1. Sökanden ska utreda det interna reningsverkets prestanda med ett avloppsvatten som även inkluderar avloppsvattenströmmar från nya produktionslinjer. Följande målsättningsvärden ska gälla för utredningen.

- Mängden organiskt material, mätt som BOD₇, ska inte överskrida 190 kg/dygn som veckomedelvärde och 140 kg/dygn som årsmedelvärde,

- mängden kväve, mätt som totalkväve ska inte överstiga 25 kg/dygn som årsmedelvärde,
- flödet ska inte överskrida 1 200 m³/dygn under enskilt dygn.

Sökande ska senast tre år och sex månader efter det att detta tillstånd tagits i anspråk inkomma med en redovisning av det första årets drift av reningsanläggningen med nya avloppsvattenströmmar, inklusive förslag till slutliga villkor.

Provisoriska föreskrifter under provotiden

Under provotiden och till dess Miljöprövningsdelegationen beslutar om något annat gäller följande provisoriska föreskrifter.

P1. Under provotiden får utsläppet av BOD₇ som veckomedelvärde inte överskrida 370 kg/dygn. Vid ett överskridande ska åtgärder omedelbart vidtas så att värdet kan hållas. Utsläpp av BOD₇ får som årsmedelvärde inte överskrida 280 kg/dygn. Högst 10 % av analysresultaten för veckomedelvärde får uteslutas vid beräkningen av årsmedelvärdet.

När tillståndet får tas i anspråk

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft (verkställighetsförordnande).

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

När verksamheten ska ha satts igång (igångsättnings tid)

Den utökade verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast sju år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet i den delen. Tillsynsmyndigheten ska meddelas när den utökade verksamheten sätts igång.

Tidigare tillstånd upphör att gälla

När tillståndet tagits i anspråk och fått laga kraft upphör det tidigare tillståndet givet av Miljöprövningsdelegationen den 13 maj 2009 (ärende 551-69726-2008) att gälla. Samtidigt upphör även beslutet om ändringstillstånd, meddelat den 23 november 2016, (ärende 551-24803-2016) att gälla.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske

genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Nya Lidköpings-Tidningen.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet eller motsvarande i Lidköpings kommun. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotland@lansstyrelsen.se.

Innehållsförteckning

Miljöprövningsdelegationens beslut	1
Tillstånd	1
Miljökonsekvensbeskrivningen	1
Villkor för tillståndet	1
En provotid gäller för vissa frågor.....	4
Provisoriska föreskrifter under provotiden.....	5
När tillståndet får tas i anspråk	5
När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid).....	5
Tidigare tillstånd upphör att gälla.....	5
Delgivning sker genom kungörelse	5
Redogörelse för ärendet	9
Bakgrunden till ansökan	9
Tidigare tillstånd till verksamheten	9
Sökandens samråd med myndigheter och enskilda	11
Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen.....	12
Vad ansökan avser	12
Sökandens förslag till villkor.....	12
Utrednings- och provotidsvillkor avseende utsläpp till vatten	14
Sökandens åtaganden inom ramen för det allmänna villkoret.....	15
Hur verksamheten klassificeras	15
Sökandens beskrivning av verksamheten	15
Befintlig verksamhet.....	15
Planerad verksamhet.....	16
Miljökonsekvensbeskrivningen	25
Yttranden från myndigheter och enskilda i sammanfattning	33
Länsstyrelsen	33
Miljö och hälsa Lidköpings kommun.....	38
Naturvårdsverket	38
Sökandens bemötande av yttrandena	38
Länsstyrelsen	38
Lidköping miljö och teknik AB.....	42
Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut	43
Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?	43
Är statusrapporten tillräcklig?	44
Är verksamheten tillåtlig?	44
Vilken omfattning ska tillståndet ha?	45
Vilka villkor behövs för tillståndet?	45
Föreslaget utredningsuppdrag U2.....	47
Provotid, avledning processvatten.....	47
När får tillståndet tas i anspråk?	48
Sammanfattande bedömning	48
Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till	48
Prövnings- och tillsynsavgift ska betalas.....	48
Vad krävs om verksamheten ska ändras?	49

Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?	49
Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?	49
Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet	49
Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut	50
Sändlista	50

Redogörelse för ärendet

Bakgrunden till ansökan

Vid produktionsanläggningen i Lidköping förädlas idag spannmål (vete) till våt och torrstärkelse, modifierad stärkelse, etanol samt olika följdprodukter. Följdprodukterna utgörs av vetegluten och olika fiber- och foderfraktioner vilka används som djurfoder eller biogassubstrat. Lantmännen Biorefineries AB (sökanden) avser bredda dagens produktsortiment genom att komplettera produktionen med nya produkter baserat på baljväxter, såsom exempelvis ärtor eller böna. Dessa förändringar av verksamheten föranleder ett behov av att anpassa verksamhetens miljö tillstånd.

Tidigare tillstånd till verksamheten

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 13 maj 2009 tillstånd till en årlig produktion av 15 000 m³ etanol, räknat som 100 % ren etanol, och 60 000 ton stärkelse inklusive stärkelsederivat, räknat som 88 % torrsubstans, samt de mängder av gluten, fodermedel och andra biprodukter som följer av tillverkningen. Genom ändringstillstånd meddelat den 23 november 2016 utökades mängden etanol som årligen får produceras till 17 500 m³.

För verksamheten gäller följande villkor.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet om inte annat framgår av nedanstående villkor.

2. Processavloppsvatten ska avledas till kommunens avloppsreningsverk. För avloppsvattnet gäller följande.

a) Utgående avloppsvattenmängd ska mätas kontinuerligt. Om mängden avloppsvatten överstiger 750 m³ för enskilt dygn ska åtgärder omedelbart vidtas så att värdet kan hållas.

b) Utsläppet av organiska ämnen, mätt som BOD₇ får inte överstiga 1 300 kg som årsmedeldygn. Om utsläppet överstiger 2 300 kg BOD₇ under enskilt dygn ska åtgärder omedelbart vidtas så att värdet kan hållas.

Med årsmedeldygn avses medelvärde för minst 12 provtagningsdygn under året. Högst 10 % av analysresultaten får uteslutas vid beräkningen.

c) Processavloppsvattnets pH-värde ska hållas inom intervallet 6,5–10 före utsläpp till det kommunala ledningsnätet. Om avvikelser skulle ske ska åtgärder omedelbart vidtas så att utsläppen hålls inom intervallet.

3. Resultatet av genomförda energihushållningsåtgärder och planerade åtgärder ska årligen redovisas i miljörapporten.

4. a) Utsläpp av störande lukt från tillverkningen ska så långt möjligt begränsas. Processluft från fermentorn ska renas i en särskild reningsanläggning senast den 31 december 2010. Anläggningen ska vara så effektiv att luktagången genom behandlingen reduceras med minst 80 %.

b) Mätning av luktsläppet från fermentorn, glutentorken och stärkelsetorken ska göras i samband med förstagångsbesiktning, dock senast den 31 december 2011. Resultaten ska redovisas till tillsynsmyndigheten.

c) I de fall luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska bolaget vidta åtgärder i syfte att minimera störningarna.

5. Vid alla punktutsläpp av stofhaltig luft ska effektiv stoftavskiljningsutrustning finnas installerad och i drift. Stofthalten i utgående luft från stärkelsetorken får vid normal drift inte överstiga 20 mg/Nm³ torr gas. Stofthalten i luft från övriga punktutsläpp får vid normal drift inte överstiga 5 mg/Nm³ torr gas. Om begränsningsvärdet överskrids ska åtgärder snarast vidtas så att värdet kan hållas. Normal drift omfattar all tid förutom start- och stopperioder.

6. Kontroll av begränsningsvärdena i villkor nr 4 och 5 ska ske vart tredje år om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

7. Buller från anläggningen inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

50 dB(A) dagtid (kl. 07–18) utom sön- och helgdagar,

45 dB(A) kvällstid (kl. 18–22) samt sön- och helgdagar (kl. 07–22)

40 dB(A) nattetid (kl. 22–07)

Den momentana ljudnivån får nattetid vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras antingen genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång vart tredje år. Då ska också typiska bullerhändelser som riskerar att nattetid ge höga momentana ljudnivåer kartläggas.

8. Kemiska produkter, inbegripet farligt avfall, ska förvaras i täta behållare på ogenomsläppligt underlag. Flytande kemiska produkter ska förvaras på ogenomsläpplig invallad yta eller ha motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av summan av övriga behållares volym om inte annat medges av tillsynsmyndigheten. Vid förvaring utomhus ska invallningen ha skydd

för påkörning. Förvaringstankar för kemiska produkter ska ha fungerande larm- och nivåmätningssystem samt överfyllnadsskydd så att överfyllning, läckage, haverier och dylikt förhindras. Tillsynsmyndigheten kan medge undantag från kraven om särskilda skäl föreligger.

9. Ett särskilt utrymme för förvaring av flytande kemikalier, såsom pallförvaring av saltsyra, svavelsyra, enzymer och rengöringskemikalier ska ställas i ordning senast den 31 december 2010. Utrymmet ska ha ogenomsläpplig invallad golvyta för uppsamling av vätska.

10. Dagvattenbrunnar inom områden där kemiska produkter hanteras ska vara tydligt markerade. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill.

11. Det ska finnas en aktuell beredskapsplan. Beredskapsplanen ska utformas i samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten. Vid brand ska släckvatten kunna omhändertas och hindras att förorena Lidan, Väneren eller annan vattenrecipient. Uppsamlingsvolymen för släckvatten ska vara minst 100 m³.

12. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten.

13. Ett fastställt program för provtagning och kontroll av legionella ska finnas och följas för att säkerställa att dessa bakterier inte växer till i kylsystem eller på andra ställen.

14. Ett förslag till kontrollprogram ska inlämnas till tillsynsmyndigheten senast 4 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

15. Verksamhetsutövaren ska i god tid före schaktning, utfyllnad eller andra markarbeten som utförs inom verksamhetsområdet skriftligen underrätta tillsynsmyndigheten om planerade arbeten.

Sökandens samråd med myndigheter och enskilda

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska verksamheten antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en specifik miljöbedömning ska göras.

Som ett första steg i den specifika miljöbedömningen har sökanden samrått med myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet har handlat om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (avgränsningssamråd).

Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen

Ansökan kom in till Miljöprövningsdelegationen den 3 november 2022. Efter kompletteringar har ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningen Lidköpings Nya Tidning samt remitterats till Länsstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden i Lidköping, Lidköping miljö och teknik, Räddningstjänsten Västra Skaraborg och Försvarmakten.

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen och Lidköping miljö och teknik. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Vad ansökan avser

Sökanden yrkar om tillstånd att bedriva befintlig och utökad verksamhet, bestående av:

- a) en årlig produktion av 17 500 m³ etanol (räknat som 100 % ren etanol),
- b) en årlig produktion av 75 000 ton stärkelse inklusive stärkelsederivat (räknat som 100 % torrsubstans),
- c) en produktion av de mängder protein, fodermedel och andra biprodukter som följer av (a) och (b) ovan.

Vidare yrkar sökanden att MPD

- förordnar att meddelat tillstånd får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft enligt 22 kap. 28 § miljöbalken, s.k. verkställighetsförordnande,
- fastställer sökandes föreslagna villkor, samt
- godkänner den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.
- bestämmer igångsättningstiden till sju år från det att tillståndet tas i anspråk.

Sökande ska skriftligen underrätta tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Sökandens förslag till villkor

Sökanden föreslår nedanstående villkor, enligt revidering daterad den 20 oktober 2023. Justeringar mot tidigare villkorsförslag visas som överstrukna eller kursiverade.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet om inte annat framgår av nedanstående villkor.
2. Resultatet av genomförda energihushållningsåtgärder och planerade åtgärder ska årligen redovisas i miljörapporten.
3. a) Reningsanläggningen för fermenteringen ska vara så effektiv att reduktionen av lukt i processluften (mätt som TOC) begränsas med minst 80-90 % genom behandlingen.

b) I de fall luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska bolaget *efter samråd med tillsynsmyndigheten* vidta åtgärder i syfte att minimera störningarna.
4. Vid alla punktutsläpp av stofthaltig luft ska effektiv stoftavskiljningsutrustning finnas installerad och i drift. Stofthalten i utgående luft från stärkelsestorken och från övriga punktutsläpp får ~~vid normal drift~~ inte överstiga 5 mg/Nm³ torr gas. Om begränsningsvärdet överskrids ska åtgärder snarast vidtas så att värdet kan hållas. ~~Normal drift omfattar all tid förutom start- och stopperioder.~~
5. Kontroll av begränsningsvärdena i villkor nr 3 och 4 ska ske årligen om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.
6. Buller från anläggningen inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

50 dB(A) dagtid (kl. 06–18) utom sön- och helgdagar,
45 dB(A) kvällstid (kl. 18–22) samt sön- och helgdagar (kl. 07–22)
40 dB(A) nattetid (kl. 22–06)

Den momentana ljudnivån får nattetid vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras antingen genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång vart tredje år. Då ska också typiska bullerhändelser som riskerar att nattetid ge höga momentana ljudnivåer kartläggas.
7. Lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall ska ske så att risken för spridning av förorening minimeras. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät yta som är invallad eller försedd med annat motsvarande sekundärt skydd. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare. Lagring ska ske på sådant sätt att med varandra reaktiva ämnen separeras. Tillsynsmyndigheten kan medge undantag från kraven om särskilda skäl föreligger.

8. Dagvattenbrunnar inom områden där kemiska produkter hanteras ska vara tydligt markerade. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill.

9. Det ska finnas en aktuell beredskapsplan för hantering av olyckshändelser. *I planen ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för att förebygga och avhjälpa sådana olyckshändelser.* Beredskapsplanen ska utformas i samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten och ges in två år efter att tillståndet har tagits i anspråk. Planens aktualitet ska därefter ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen. ~~Vid brand ska släckvatten kunna omhändertas före anslutning till kommunens dagvattennät. Uppsamlingsvolymen för släckvatten ska vara minst 200 m³.~~

10. Ett fastställt program för provtagning och kontroll av legionella ska finnas och följas för att säkerställa att dessa bakterier inte växer till i kylsystem eller på andra ställen.

11. Ett förslag till kontrollprogram ska inlämnas till tillsynsmyndigheten senast fyra (4) månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

12. Verksamhetsutövaren ska i god tid före schaktning, utfyllnad eller andra markarbeten som utförs inom verksamhetsområdet skriftligen underrätta tillsynsmyndigheten om planerade arbeten.

~~13. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in om det finns behov av det.~~

14. Det ska finnas en avstängningsventil eller motsvarande i verksamhetens dagvattensystem som vid händelse av olycka eller brand ska stängas av för att förhindra att släckvatten eller annan förorening når kommunens dagvattennät. Vid brand ska släckvatten kunna omhändertas före anslutning till kommunens dagvattennät och omgående tas omhand. Uppsamlingsvolymen för släckvatten ska vara minst 200 m³.

Utrednings- och provotidsvillkor avseende utsläpp till vatten

U1. Sökanden ska i samråd med tillsynsmyndigheten utreda det interna reningsverkets prestanda med ett avloppsvatten som även inkluderar avloppsvattenströmmar från nya produktionslinjer. Följande målsättningsvärden ska gälla för utredningen.

- i. *mängden organiskt material, mätt som BOD₇, ska inte överskrida 190 kg/dygn som veckomedelvärde och 140 kg/dygn som årsmedelvärde,*
- ii. *mängden kväve, mätt som totalkväve ska inte överstiga 25 kg/dygn som årsmedelvärde,*

- iii. *flödet ska inte överskrida 1 200 m³/dygn under enskilt dygn.*

Sökanden ska senast tre år och sex månader efter det att föreliggande tillstånd *tagits i anspråk* ~~vunnit laga kraft~~ inkomma med en redovisning av det första årets drift av reningsanläggningen med nya avloppsvattenströmmar, inklusive förslag till slutliga villkor.

P1. Under prövotiden får utsläppet av BOD₇ som veckomedelvärde inte överskrida 370 kg/dygn. Vid ett överskridande ska åtgärder omedelbart vidtas så att värdet kan hållas. Utsläpp av BOD₇ får som årsmedelvärde inte överskrida 280 kg/dygn. Högst 10 % av analysresultaten för veckomedelvärde får uteslutas vid beräkningen av årsmedelvärdet.

Sökandens åtaganden inom ramen för det allmänna villkoret

1. De nya anläggningsdelarna utformas så att utsläpp till luft av luktande ämnen ska ske från minst följande utsläppshöjder:
  - a. Ny stärkelse: 35 meter
  - b. Ny fiber: 35 meter
  - c. Ny Protein A: 40 meter
  - d. Ny Protein B: 40 meter
2. Senast två år efter att tillståndet har tagits i anspråk ska sökanden ge in en beskrivning till tillsynsmyndigheten och Räddningstjänsten om hur sökanden avser hantera identifierade "ALARP"-risker.

Hur verksamheten klassificeras

Den verksamhet som beskrivs i ansökan omfattas av följande verksamhetskod enligt 5 kap. 8 § i miljöprövningsförordningen (2013:251).

15.90-i (B) Anläggning för framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 75 000 ton per kalenderår (huvudverksamhet).

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250).

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

Vid produktionsanläggningen i Lidköping förädlas idag spannmål (vete) till våt och torrstärkelse, modifierad stärkelse, etanol samt olika följdprodukter. Följdprodukterna utgörs av vetegluten och olika fiber-/foderfraktioner vilka används som djurfoder eller biogassubstrat.

Tillverkningen är kontinuerlig dygnet runt årets alla dagar, förutom vid ett större underhållsstopp under sommaren och kortare stopp för underhållsarbeten resten av året. Sökandens typiska kunder finns inom livsmedels- och pappersindustrin. Sökande har idag cirka 70 anställda i Lidköping.

Planerad verksamhet

Inledning

Sökande vill bredda produktsortimentet genom att komplettera produktionen med nya produkter baserat på baljväxter. Ansökan avser fortsatt och utökad produktion av tillverkning av stärkelse och etanol från vete samt kompletterande tillverkning av stärkelse- och proteinprodukter från baljväxter, exempelvis ärtor och bönor. Detta innebär att en ny fabriksdel för tillverkning av baljväxtbaserade produkter kommer att uppföras intill befintlig fabrik.

Ansökan avser även att stärkelse, inklusive stärkelsederivat, ska räknas som 100 % torrsbstans istället för som tidigare 88 % torrsbstans. Vidare ingår i ansökan även produktion av nya modifierade stärkelseprodukter.

Planerade produkter är stärkelse, protein samt foder och andra biprodukter som följer av tillverkningen. För att möta kraven från VA-huvudmannen med avseende på utsläpp till vatten planeras även för utbyggnad och/eller komplettering av befintlig reningsanläggning (internt reningsverk) för processavloppsvatten. Även utökad industningskapacitet för befintliga foderströmmar planeras.

Beroende på utveckling av marknaden för råvaror och produkter kommer produktionen att öka successivt varför anläggningen kan komma att byggas ut stegvis. Exempelvis kan de, i tekniska beskrivningen redovisade, två torkarna för stärkelse och foder-/fiberfraktioner komma att installeras ett antal år efter att den nya fabriken startats upp.

Sökanden planerar att driva vidare kvarnen, stärkelsefabriken och etanolfabriken enligt nu gällande tillstånd, befintlig produktion påverkas inte av den nya fabriken. Antalet driftdygn kommer att vara ca 350 vilket är samma som för befintlig verksamhet. Kvarnen har i dagsläget en kapacitet att ta in och mala cirka 130 000 ton vete per år, vilket inte täcker behovet av mjöl varken vid tillståndsgiven eller ansökt produktion. En del av råvaran kan därför komma att köpas in som mjöl som lossas direkt till de mjölsilos som finns. Kvarnens kapacitet kommer att byggas ut när en investering kan motiveras ekonomiskt, genom utbyte och uppgradering av befintlig utrustning. Figuren nedan visar verksamhetsområdet.

Användningen av råvaror, andra insatsvaror och energi

Den ökade produktionen kommer medföra en ökning av mängden råvaror, kemikalier samt energi som krävs. Tabellen nedan visar råvaru- och kemikalieförbrukning vid nuvarande, tillståndsgiven och ansökt produktion.

Avser	2020	2021	Tillståndsgiven prod.	Ansökt produktion
Råvaror ton/år				
Spannmål	112 800	110 400	133 000	135 000
Råvara från baljväxt	-	-	-	50 000
Mjöl (vete)	0	0	0 ¹⁾	0 ¹⁾
Kemikalier ton/år				
Jästnäring (ammoniak)	447	377	470	470
Skumdämpning	32	30	30	50
Enzymer	47	53	60	130
Natriumhydroxid (lut)	193	283	300	2 800 ²⁾
Svavelsyra	22	19	25	2 300 ²⁾
Citronsyra	-	-	-	1 000 ³⁾
Katjonerad stärkelse				
organiskt reagens	mindre	Mindre	1 600	1 600
Natriumhydroxid	mängder vid	mängder vid	2 700	2 700
Organiskt syra	testkörning	Testkörning	800	800
Vattenreningskemikalier (exkl. lut)	15	78	90	130
Disk- och rengöringskemikalier	35	30	50	100
Totalt kemikalier	ca 790	ca 870	ca 6 000	ca 12 000

1) Beroende på behov, kapacitet och kvalitetskrav så kan externt mjöl komma att köpas in

2) Stor skillnad mellan processlösningarna, varierar mellan 500 och 2200 ton/år

3) Anges för en processlösning

Energianvändning

Elenergi används framför allt till kvarnar, transportörer, pumpar, separatorer, avvattare, indunstare och torkar. I nuvarande anläggning är det torkarna, indunstaren och vakuumpumparna som är de enskilt största förbrukarna.

Ånga levereras av Lidköping Energi som har sin verksamhet på grannfastigheten. Ånga används främst som energikälla i destilleriprocessen och för torkning av gluten. Även hetvatten (fjärrvärme) levereras av Lidköping Energi. Hetvatten används främst för indirekt uppvärmning vid torkning av stärkelse.

Tabellen nedan visar förbrukning av energi och media vid nuvarande, tillståndsgiven och ansökt produktion.

Avser		2019	2020	2021	Tillstånds-given prod.	Ansökt produktion
Elenergi	MWh/år	27 600	26 400	28 500	35 000	80 000
Ånga	MWh/år	50 100	48 300	38 200	65 000	160 000
Hetvatten	MWh/år	13 200	11 300	14 800	16 000	16 000
Total energi	MWh/år	90 900	86 000	81 500	ca 120 000	ca 260 000
Kommunalt vatten	m ³ /år	452 800	504 400 ¹⁾	411 700	ca 520 000	ca 720 000 ²⁾

1) Hög vattenanvändning pga. att kallvatten använts för direktkylning av avloppsvattnet

2) Konservativ bedömning, kan komma att sjunka när processen är intrimmad

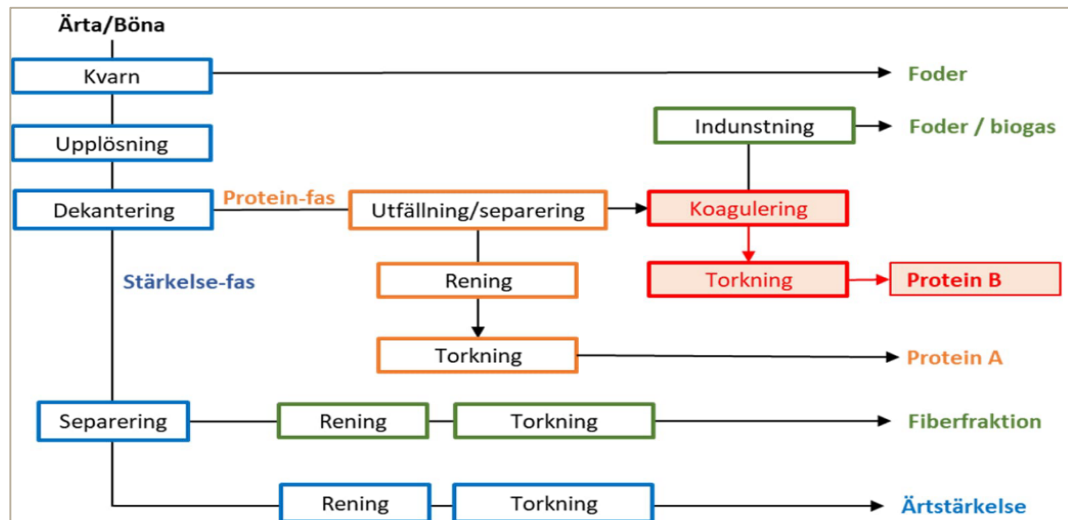
Projektering av nya processen för baljväxter söker hållbara lösningar avseende råvaruförbrukning, producerad kvalitet, vattenförbrukning och energiförbrukning. Exempel på energieffektiva processer är:

- värmeåtervinning för torkar, vätskeflöden till/från indunstare och vid vattenrening.
- Elenergi optimeras genom frekvensstyrning av pumpar, fläktar, transportutrustning m.m.
- Av flera skäl minimeras antalet processteg i systemet, på grund av hygieniska och energiekonomiska aspekter.
- Styrsystem avses utföras med datalagring för effektiv uppföljning och optimering av processen, inkluderande energioptimering.

Sökande kommer att vid kommande upphandlingar sträva efter en så låg energiförbrukning som möjligt och detta kommer att vara ett av urvalskriterierna vid slutligt val av leverantör av process och utrustning. Dessutom är dagens kostnader för energi ett incitament för detta.

Protein B

Sökande har undersökt möjligheten att utvinna ytterligare en proteinfraktion, Protein B, vilket innebär att en större andel av råvaran kan utnyttjas till livsmedel. Nedan redovisas hur förändringen påverkar den ansökta verksamhet, såväl tekniskt som miljömässigt, jämfört med vad som redovisats i redan inlämnat material.

Figuren ovan visar ett flödesschema för den nya anläggningen där även utvinningen av protein B ingår.

Avser	Ansökt verksamhet (i ansökan)	Ansökt verksamhet (inkl. protein B)
Totalt kemikalier ton/år	ca 12 000 ¹⁾	ca 12 000 ¹⁾
Energiförbrukning MWh/år	ca 260 000	ca 270 000
varav elenergi MWh/år	80 000	82 000
varav ånga MWh/år	160 000	170 000
varav hetvatten MWh/år	16 000	16 000
Vattenförbrukning m ³ /år	ca 720 000 ²⁾	oförändrat
Utsläpp till vatten	Oförändrat, i enlighet med VA-avtal	Oförändrat, i enlighet med VA-avtal
Utsläpp till luft		
soft, ton/år	ca 2	ca 2
TOC/VOC ton/år	32/85	32/87
lukt Mle/år	ca 300	ca 350
Buller	se MKB	oförändrat
Antalet transporter	Se avsnitt 3.14 i denna komplettering	Minskar med ca 100 st per år

1) Stor skillnad i förbrukning av lut och syra beroende på vilken processlösningen som slutligen väljs. Förbrukningen varierar mellan 1000 och 4500 ton/år.

2) Konservativ bedömning, kan komma att minska när processen är intrimmad.

Transporter

Transporter in till anläggningen utgörs främst av kemikalietransporter samt mjöl. Spannmålet köps från Lantmännen Lantbruk som har sin verksamhet i anslutning till kvarnen och som därifrån levereras direkt in till sökandes spannmålssilos. Utgående transporter utgörs av lastbilar för olika produkter (stärkelse, gluten, etanol etc), tankbilar med etanol samt transporter med foder av olika kvaliteter. Till dessa kommer uttransporter av avfall, slam från det interna reningsverket och från slamsugning av brunnar samt kassationer från produktionen.

Vid ansökt verksamhet tillkommer uttransporter av nya produkter baserade på baljväxter samt intransporter av kemikalier. På samma sätt som beskrivits ovan ansvarar Lantmännen Lantbruk för intransporter av ny råvara.

In- och utlastning av råvaror och produkter sker normalt vardagar på dagtid, men kan även ske på helgen. Detta gäller såväl nuvarande verksamhet som vid ansökt verksamhet. Antalet transporter har de senaste åren varit ca 30 per dygn. Vid ansökt verksamhet bedöms antalet transporter av stärkelse, proteiner och foder att öka med nivån 10 transporter per dygn som medel. I det fall att torkar för ärtstärkelse och ärtfiber installeras senare, kommer antalet att öka med ytterligare 4 transporter per dygn eftersom det innebär mer våta produkter som lämnar anläggningen.

Avledning av produktionsvatten

Allt processavloppsvatten leds till en bufferttank, varifrån det pumpas till det interna reningsverket för biologisk och kemisk förbehandling, innan det leds vidare till det kommunala spillvattennätet och till Lidköpings avloppsreningsverk.

Till en delström (kallad Avlopp 1 i tekniska beskrivningen) leds vatten som kan innehålla partikulärt material, framför allt disk-, skölj- och tätningsvatten. Till en annan delström (kallad Avlopp 2 i den tekniska beskrivningen) leds strömmar som framför allt innehåller löst organiskt material, främst luttervatten från bränneriet och condensat från industningen. Idag leds båda delströmmarna ihop i bufferttanken, men möjlighet finns att leda delströmmen Avlopp 2 direkt till det interna reningsverket om det skulle visa sig fördelaktigt. Från bufferttanken pumpas det samlade processavloppsvattnet till det interna reningsverket inkluderande en sedimenteringstank, ett biosteg och ett steg för kemisk fällning med efterföljande flotation för avskiljning av slam. Behandlat vatten pumpas efter pH-justering till det kommunala spillvattennätet. Slam från sedimenteringstanken respektive från flotationen utnyttjas för biogasproduktion. Beroende på slammens olika sammansättning transporteras de idag till olika mottagare. Vid problem i produktionen eller i reningen finns möjlighet

att istället leda avloppsvatten till en akuttank med ca ett dygns uppehållstid. Därmed finns möjlighet att efter analys besluta om hur det ska omhändertas; ledas till egen rening, ledas till avloppsreningsverket under en längre period, eller omhändertas separat för biogasproduktion.

För närvarande håller det biologiska steget i det interna reningsverket på att bytas ut inom ramen för ett projekt där ett luftat sandfilter byts ut mot en biofilmreaktor med bärare i syfte att öka kapaciteten i det biologiska reningssteget. Denna komplettering anmäldes och godkändes under augusti 2022. Det luftade sandfiltret har tagits ur drift eftersom det visat sig att tekniken inte är lämplig för verksamhetens processavloppsvatten. Biofilmreaktorn förväntas kunna tas i drift under maj 2023. Därefter kommer anläggningen trimmas in och driften optimeras.

Processavloppsvattnet från den nya verksamheten kommer att ledas till det befintliga interna reningsverket för förbehandling på samma sätt som beskrivits ovan. För att utjämna belastningen till reningen i möjligaste mån planeras det för en separat bufferttank för processavloppsvattnet från ny verksamhet med ungefär ett dygns uppehållstid. Härigenom kommer variationerna som uppstår vid större rengöringsstopp att kunna hanteras, vilket är positivt för reningsverkets funktion. Vid ansökt verksamhet ökar den organiska belastningen till det interna reningsverket med två till tre gånger, till stor del beroende av hur mycket industninskondensatet ökar vid utökad kapacitet i befintlig industning. Detta i sin tur beror av om kondensatet kan renas och återanvändas i stärkelseprocessen.

Bedömningen är att det interna reningsverket behöver kompletteras för att belastningsökningen ska kunna hanteras och sökande planerar för ytterligare en biofilmreaktor. Fyllnadsgraden av bärare i befintlig reaktor kan även ökas för att öka kapaciteten i biosteget. Dessutom kan reningsanläggningen behöva kompletteras med ytterligare kapacitet i steg för slamavskiljning, flotation och slamavvattning. Beslut av vilka nödvändiga kompletteringar som erfordras och detaljkonstruktion av dessa kan utföras först efter att ny bioreaktor tagits i drift och driftresultaten utvärderats. Utvärderingen inkluderar såväl anläggningens kapacitet, reningsprestanda som dess slamegenskaper, där det sistnämnda baseras på funktionen av efterföljande flotation och slamavvattning. Det framtida reningsverket kommer att dimensioneras utifrån målet att uppfylla avtalet med kommunen vad gäller utsläppsmängder till det kommunala avloppsreningsverket. Tabellen nedan visar utsläpp till kommunens avloppsreningsverk vid nuvarande, tillståndsgiven och ansökt produktion, långtidsmedelvärden.

Avser		2019	2020	2021	Tillståndsg. prod. ¹⁾	Ansökt prod. ¹⁾
Flöde	m ³ /d	345	400	406	450	1 200
BOD ₇ , totalt	kg/d	607	335	213	140	140
N-tot	kg/d	4,4	4,1	3,9	25	25
Susp	kg/d	-	116	29	140	140

- 1) Mängder från och med 2024 enligt avtal med Lidköpings avloppsreningsverk ligger till grund för bedömda utsläpp från verksamheten vid tillståndsgiven och ansökt verksamhet

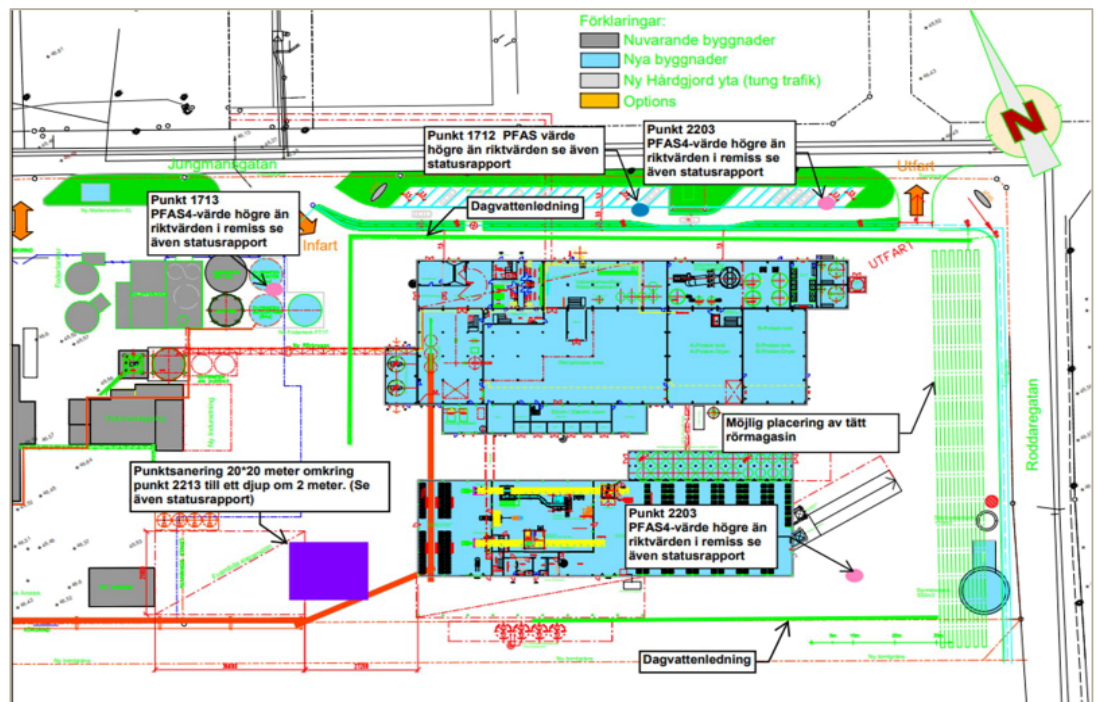
Dagvatten

Dagvattnet från tillkommande delar vid ansökt verksamhet kommer att ledas in på kommunens dagvattennät för vidare transport österut till recipienten Väneren. För dagvatten planeras en fördröjningstank med en volym om minst 500 m³. Dagvattenhanteringen utformas för att kunna omhänderta eventuellt förorenat släckvatten. I händelse av brand kommer det att finnas möjligheten att stänga av anslutningen till kommunens ledningsnät och leda släckvattnet till en tank om ca 100 m³. Detta tillsammans med bufferttanken på 100 m³ före den interna reningsanläggningen i befintlig verksamhet betyder att det alltid kommer finnas 200 m³ kapacitet för uppsamling av släckvatten.

Den exakta utformningen av dagvattenhanteringen är fortsatt under utredning. I ansökan angavs att en dagvattentank ovan mark för fördröjning planeras, men sökande planerar nu istället ett tätt magasin i form av damm, betongtank alternativt kulveterat rörledningsnät (rörmagasin) som möjliggör magasinering av dagvatten och därmed flödesutjämning.

Figuren nedan visar en preliminär översiktbild över verksamhetsområdet med förläggning av rör och rörmagasin för dagvatten. I figuren visas ett område för punktsanering p.g.a. PAH samt provpunkter där analyser av PFAS i grundvatten visat på halter över nivån som enligt en remiss kan komma att gälla som riktvärde för PFAS4.

46488-2022

Luft

Från anläggningen sker i dagsläget utsläpp av framförallt stoft, VOC och lukt fördelat på följande utsläppspunkter och omfattning. Figuren nedan visar utsläppspunkter för befintlig verksamhet (exkl. kvarnen).

Tabellen nedan visar en sammanställning av utsläppspunkt och utsläppta ämnen i respektive punkt.

Utsläppspunkt	Ämne
Kvarn (Sockerbruket 2)	Stoft
Vete- och mjölsilos (Sockerbruket 2)	Stoft
Glutentork	Stoft, VOC och lukt
Trikanter	VOC och lukt
Försockringstankar	VOC och lukt
Likvifiering	VOC och lukt
Befintlig fermentor, efter skrubber	Koldioxid (biogen), VOC och lukt
Stärkelsestork	Stoft, VOC och lukt
Avloppstank	VOC och lukt
Fodertankar	VOC och lukt
Destilleri	VOC och lukt
Lagring och utlastning av glutenfri stärkelse	Stoft
Internt reningsverk	Ev. lukt

För reduktion av stoft finns ett flertal textila filter installerade. Deras funktion kontrolleras via kontinuerlig mätning av differens-trycket över filtren. Samtliga filter kontrolleras i förebyggande syfte var 13:e vecka enligt schema i underhållssystemet och byts ut vid behov. Filtren i fabriken kontrolleras ca 1 gång/månad vid diskstopp. Stofthalten kontrolleras för närvarande var tredje år av externt bolag, men frekvensen kommer att anpassas till gällande krav enligt BAT. Mätning av stofthalter och luftflöden genomfördes senast 2020, halterna låg då på nivån 1 mg/Nm³, vilket innebär att villkoret 5 mg/Nm³ klaras med god marginal.

En skrubber finns för rening av utgående gaser från fermenteringen. Enligt villkor ska luktavgången reduceras med 80 %, vilket kontrolleras årligen av externt bolag genom mätning av TOC. Vid kontroll av utsläppen av organiskt material används vanligen ett TOC-instrument (Total Organic Carbon). Med vetskap om vad det organiska innehållet utgörs av, här etanol, används en omräkningsfaktor för att räkna om TOC-mängden till VOC. Utsläppet av organiskt material kan därför även redovisas som kg C/h, eller kg etanol/h. Resultat från mätningen 2020 visade på en reduktion av 82,5 % och 2021 års mätning på 98,6 % (mätt som TOC), vilket innebär att villkoret 80 % klaras med marginal.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Lokalisering

Planer

Verksamheten är belägen på fastigheterna Sockerbruket 2 och Hyveln 2, inom Östra hamnen cirka 800 meter nordöst om Lidköpings stadskärna. Östra hamnen avgränsas av ån Lidan i väst, Rörstrandsgatan söder om verksamhetsområdet, respektive ett verksamhetsområde i öst. Närmaste bostad finns cirka 600 meter söder om fastigheten Hyveln 2.

I framtagen markanvändningskarta för gällande översiktsplan är området där verksamheten är lokaliserad utpekat som område för industrimark (Lidköpings kommun, 2022). Området är vidare utpekat som område för verksamheter i framtagen utvecklingsstrategi för staden. I gällande översiktsplan konstateras att det inom kommunen finns förädlingsindustri och andra verksamheter som har jord- och skogsbruket som bas och är av betydelse för näringen i kommunen och de angränsande jordbrukskommunerna (Lidköpings kommun, 2018).

Verksamheten ligger inom två detaljplanelagda områden, dels Östra Hamnområdet med plannummer 253 som anger att marken är avsatt för industriverksamhet, dels Del av Östra hamnen med plannummer 328 som är en ändring av plan 253 med syfte av en effektivare användning av ytorna, och möjliggör utbyggnad av industriområdet norrut genom utfyllnad.

Alternativ lokalisering och utformning

Nuvarande verksamhet har stora likheter med den planerade baljväxtförädlingsanläggningen. Befintlig lokalisering bedöms uppfylla såväl miljömässiga som produktions- och drifttekniska krav för den nya anläggningen. Vid befintlig anläggning finns även processkompetens samt ett väl utvecklat nätverk av lantbruk och biogasanläggningar för avyttring av restfraktioner. Att etablera en ny fabrik på en annan plats bedöms därför som varken ekonomiskt rimligt eller miljömässigt motiverat.

Två andra alternativa lokaliseringar har identifierats och undersökts som möjliga alternativ. Båda alternativen avser utbyggnad av befintliga verksamheter och ligger i Norrköping. Alternativet i Lidköping bedöms som det sammantaget lämpligaste alternativet med hänsyn till närheten till boende, transporter och den resursåtgång som skulle krävas i förhållande till de andra alternativen.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att produktion fortsätter som tidigare med en årlig produktion av 17 500 m³ etanol, räknat som 100 % ren etanol, och 60 000 ton stärkelse inklusive stärkelsederivat, räknat som 88 % torrsbstans, samt de mängder av gluten, fodermedel och andra biprodukter som följer av tillverkningen.

Buller

Genomförda bullerberäkningar visar att gällande och ansökta bullervillkor kommer att innehållas vid ansökt verksamhet om bullret från de nya bullerkällorna begränsas i enlighet med angivna ljuddata. Sökande planerar följande åtgärder för att minimera bullernivån i omgivningen:

- Upphandling av utrustning med ställda ljudkrav på den utrustning som kommer att installeras. Vid behov kommer bullrande källor att avskärmas med bullerdämpande huvar.
- Installation av ljuddämpare i utsläppspunkter från fläktar m.m. som kan ge upphov till högre bullernivåer.
- Uppföljning under projektets gång för att tillse att de nivåer som antagits i bullerutredningen innehålls eller underskrids.

Efter uppstart av den nya fabriken kommer närfältsmätningar att göras vid alla bullerkällor för att sedan beräkna bullerbidraget i omgivningen genom nya modelleringar. Vid behov kommer därefter ytterligare åtgärder att genomföras såsom:

- Komplettera ytterligare bullerkällor med ljuddämpare och/eller inbyggnad eller avskärmning av bullerkällor.
- Vidta åtgärder i befintlig anläggning, såsom ljuddämpare och/eller inbyggnad eller avskärmning av bullerkällor.

Transporter

Befintlig verksamhet har i dagsläget cirka 38 transporter, eller 76 transportrörelser per dygn, detta förväntas öka med cirka 1 850 transporter per år, vilket motsvarar 5 transporter eller 10 transportrörelser per dygn. Transporterna kommer till och från anläggningen via den sydöstra järnvägsövergången och vidare till Skararondellen. Sökande har bedömt fördelningen av transporterna mellan de olika vägarna från Skararondellen till ca 40 % via väg 44 västerut och ca 60 % söderut. Sökandens andel av tunga transporter på väg 44 beräknas ligga mellan 1,2-2,5 % vid den ansökta verksamheten. Ökningen som den nya verksamheten medför jämfört med befintlig verksamheten är dock endast 0,1-0,2%.

Utsläpp till luft

Luftutsläpp av stoft sker från ett antal källor där mjöl och torra produkter hanteras, samtliga av dessa utsläpp sker via textila spärrfilter. Produktionen ger också upphov till utsläpp av flyktiga organiska ämnen (VOC) där del av utsläppen även kan ge upphov till störande lukt i omgivningen. Vid den ansökta nya ärtproteinheten tillkommer följande utsläppskällor:

- Utsläpp av stoft sker vid transporter via blåsledningar, från malning av nya råvara till mjöl och från torkning av stärkelse, proteiner och fiberfraktioner. Samtliga utsläpp planeras att ske via textila filter.
- Utsläpp av lukt/VOC sker vid torkning av stärkelse, proteiner och fiberfraktioner.
- Utsläpp av lukt/VOC sker kan ske vid indunstning av fibertrömmar.
- Utbyggd reningsanläggning för processavloppsvatten kan vara en potentiell luktkälla.

Spridningsberäkningar som tagits fram i ansökan samt i kompletteringarna där bland annat följande underlag använts.

Mätpunkt	Lukt (le/m ³)	Flöde (Nm ³ /h)	Gas- hastighet (m/s)	Temp (C)	Lukt- emission (Mle/h)	Utsläpps- höjd (m)
Glutentork	125	45 600	15,3	62	5,7	15
Trikantern	1 046	90	1,6	40	0,1	3
Kvamen värmväxlare	24	7 450	3	12	0,2	50
Kvamen renserfilter	75	14 900	7,4	14	1,1	50
Försockringstankar	10 584	17,5	1	40	0,2	8
Likvifieringstank	11 588	17,5	1	90	0,2	8
Fermenteringen, efter skrubber	10 956	2830	5,0	17	31	10
Stärkelsestork	34	55 400	24,5	20	1,9	20
Avloppstank	3 077	404	2	20	1,2	8
Fodertankar	2 314	34	1	20	0,1	1
Destillering	1 036 355	75	2,1	19	78	13
Ny Stärkelse	69	29 000	15	60	2	35
Ny Fiber	282	39 000	15	80	11	35
Ny Protein A	1919	87 000	15	60	167	40
Ny Protein B	1919	24 360	15	60	47	40

Ett flertal olika åtgärder att minska luktbelastningen i omgivningen har utvärderats. De högsta lukthalterna beräknas till ca 5–10 le/m³ som minutmedelvärde och 99-percentil vid närmaste bostäder, detta gäller både för tillståndsgiven och ansökt verksamhet. Även om de nya

torkarna ger ett relativt stort luktutsläpp så sker utsläppen från högre utsläppshöjder, vilket ger liten påverkan i närområdet. Det är främst de marknära utsläppen från den tillståndsgivna etanolproduktionen som ger de högsta lukthalterna i omgivningen. Etanol är en typ av VOC med förhållandevis lindriga effekter och konsekvenserna bedöms som små i omgivningen.

Värt att notera är även att halterna vid närmaste bostäder beräknats till 5–10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ som 99-percentil för tillståndsgiven verksamhet, men att det enligt bolaget inte förekommer några luktklagomål, varken nu eller historiskt. Det finns därmed även skäl att fundera på om uppmätta luktutsläpp är överskattade. Beräkningarna baseras på enstaka luktmätningar och det är inte otänkbart att något i processen vid provtagningstillfället kan ha påverkat uppmätta utsläpp.

Utsläppen från de nya torkarna karaktäriseras av höga luftflöden och relativt låga lukthalter. Utsläppen planeras redan idag att släppas ut från utsläppshöjder på 40 meter. Att installera reningsutrustning för att minska utsläppen från de planerade tillkommande utsläppspunkterna för ansökt verksamhet bedöms inte miljömässigt motiverat. Befintlig skrubber för rening av VOC-utsläppet från fermenteringen rekommenderas fortsatt att användas. Den har vid senare års mätningar visat på reduktionsgrad på 90 % samtidigt den etanol som avskiljs återvinns vilket är att betrakta som bästa möjliga teknik.

Sökande åtar sig att värdera luktbelastningen i omgivningen efter att ny produktion har tagits i drift. Om det vid uppstart av ny produktionsenhet visar sig behövas, finns möjlighet att vidta ytterligare åtgärder så som:

- Höja utsläppspunkten från destilleriet från dagens 13 meter till 25 meter. Detta skulle kunna ske genom förlängning av utloppsröret. Åtgärden skulle kunna leda till att utsläppta ångor kondenserar, där kondensatet då kan avskiljas och ledas till rening.
- Genomföra reningsåtgärder för avluftningen från destilleriet med minst 90 % reduktion av lukt och VOC, exempelvis genom en strilkondensator.

Utsläpp till vatten

Utsläpp sker av processavloppsvatten, dagvatten och sanitärt avloppsvatten. Den ökade produktionen bidrar till en ökad mängd processavloppsvatten. Sammansättningen på vattnet vid ansökt verksamhet bedöms vara snarlik det vatten som släpps till processavloppsvattnet vid nollalternativet med ett innehåll av rester av stärkelse, nedbrytningsprodukter och resthalter av etanol. Det

organiska materialet bedöms vara lätt nedbrytbart med en BOD/COD-kvot i vattnet på $>0,43$.

Processavloppsvatten från den nya verksamheten kommer först ledas till det interna reningsverket för förbehandling innan det leds ut till spillvattennätet och vidare till kommunens avloppsreningsverk. Sanitärt avloppsvatten leds ut på kommunens spillvattennät och dagvatten till kommunens dagvattennät.

För att utjämna belastningen till reningen i möjligaste mån planeras det för en separat bufferttank för processavloppsvattnet från ny verksamhet med ungefär ett dygns uppehållstid. Härigenom kommer variationerna som uppstår vid större rengöringsstopp att kunna hanteras, vilket är positivt för reningsverkets funktion. Vid ansökt verksamhet ökar den organiska belastningen till det interna reningsverket med två till tre gånger, till stor del beroende av hur mycket industninskondensatet ökar vid utökad kapacitet i befintlig industning. Detta i sin tur beror av om kondensatet kan renas och återanvändas i stärkelseprocessen.

Bedömningen är att det interna reningsverket behöver kompletteras för att belastningsökningen ska kunna hanteras och sökande planerar för ytterligare en biofilmreaktor. Fyllnadsgraden av bärare i befintlig reaktor kan även ökas för att öka kapaciteten i biosteget. Dessutom kan reningsanläggningen behöva kompletteras med ytterligare kapacitet i steg för slamavskiljning, flotation och slamavvattning. Beslut av vilka nödvändiga kompletteringar som erfordras och detaljkonstruktion av dessa kan utföras först efter att ny bioreaktor tagits i drift och driftresultaten utvärderats. Utvärderingen inkluderar såväl anläggningens kapacitet, reningsprestanda som dess slamegenskaper, där det sistnämnda baseras på funktionen av efterföljande flotation och slamavvattning. Det framtida reningsverket kommer att dimensioneras utifrån målet att uppfylla avtalet med kommunen vad gäller utsläppsmängder till det kommunala avloppsreningsverket.

Bedömningen är att bidraget från ansökt verksamhet, efter rening i kommunens reningsverk, inte påverkar möjligheterna att uppfylla miljökvalitetsnormerna i recipienten. Bedömningen är även att den ansökta verksamhetens bidrag inte påverkar någon av de enskilda kvalitetsfaktorerna.

Dagvattenhanteringen planeras utformas som ett tätt magasin i form av damm, betongtank alternativt kulveterat rörledningsnät (rörmagasin) som möjliggör magasinering av dagvatten och flödesutjämning. Dagvattensystemet kommer att utformas med möjlighet till avstängning för att kunna omhänderta eventuellt

förorenat släckvatten i händelse av brand, kapacitet att omhänderta minst 200 m³ kommer alltid att finnas.

För att undvika risk att dagvatten kontamineras av de föroreningar som finns i marken inom vissa delar av verksamhetsområdet kommer dagvattnet att hanteras så ytligt som möjligt med hänsyn till planerade marknivåer. Rensbrunnar kommer att förses med sandfång och vattenlås, för att så lite partiklar som möjligt ska transporteras vidare i ledningsnätet. Ledningar och brunnar görs helt täta och täthetskontrolleras vid anläggandet. Detta förhindrar att grundvatten tränger in i ledningsnätet och vidare till recipient. Rörledningsnätet för dagvatten förläggs på ett djup av mellan 1,5 och 2,5 meter under marknivå, med vissa djupare sektioner för till exempel brunnar med sandfång. Under byggnationen av VA-systemet kommer länsvatten att infiltreras på den egna tomten. Skulle det uppstå ett behov av att släppa länsvatten till det kommunala nätet, kommer länsvattnet först provtas och vid behov renas.

Risker och skyddsåtgärder

Kemikaliehantering

Nya kemikalier som tillkommer på grund av produktion med ny råvara är framför allt lut och syra i större skala. Kemikaliehanteringen innebär risker främst kopplade till spill och läckage till recipient.

För att hantera den ökande mängden kemikalier kommer skyddsåtgärder att vidtas. Invallade lagringstankar finns för natriumhydroxid (45 m³), ammoniaklösning (25 m³), Raisacat (modifieringsreagens, 40 m³), järnklorid (14 m³) och skumsläckningsmedel (2,5 m³). Från lagringstanken för natriumhydroxid fylls ett antal dagtankar (1 m³) som är placerade ute i verksamheten. IBC-behållare för dosering av svavelsyra står uppställda i verksamheten och lagras i ett separat pallställage utomhus. Övriga kemikalier lagras i separata kemikalierum. Allt eventuellt spill av kemikalier inom området samlas upp inom invallning eller leds via brunnar till den interna processavloppstanken.

Med ökad förbrukning av lut och syra planeras för ytterligare invallade lagringstankar av storleksordningen 100 - 200 m³. Andra kemikalier levereras och lagras i mindre emballage på samma sätt som idag. All hantering och lagring kommer att ske så att risken för olyckor och spill minimeras. Eventuellt spill samlas upp och leds till den interna processavloppstanken såsom idag. Arbete för optimerade utbyten och minskad kemikalieanvändning i processen sker löpande.

Brand och explosion

Transport, malning och lagring kommer att utföras på samma sätt som i befintlig tillverkning. Risker i verksamheten är främst kopplade till risk för brand/explosion i hanteringen av stora mängder etanol och brännbart damm. Utformningen av anläggningen medför låg risk för spridning till närliggande verksamheter om en brand skulle uppstå. Vid en eventuell storbrand inom verksamhetsområdet kan det finnas behov för avstängning av intilliggande väg på grund av brandrök. Risken för personskada för tredje person i samband med brand bedöms dock som låg. Bedömningen omfattar såväl nollalternativ som ansökt verksamhet. Den kapacitet för uppsamling av släckvatten som planeras täcker in merparten av de brandscenarion som kan uppstå.

Riskbilden för tredje person och yttre miljö bedöms som acceptabel där risker inom ALARP-området reducerats. Riskbilden bedöms som likvärdig för befintlig och ansökt verksamhet.

Klimatrelaterade risker

Anläggningen har en flack höjdprofil där ytor till stor del är hårdgjorda. Dagvatten samlas upp och leds bort., därmed bedöms risken för att skyfall kan påverka anläggningen och dess tillhörande system som mycket låg för ansökt verksamhet. Anläggningen ligger inte heller inom område som är identifierad med risk för översvämning.

Risken för ras och skred anses som försumbar.

Risk avseende blixtnedslag anses vara acceptabel. Åskskydd finns för befintlig verksamhet installerad på kolonnerna i bränneri och rektifiering. Åskskydd på tankpark har tagits i drift under 2022.

Sökande åtar sig att följa nedanstående rekommenderade skyddsåtgärder.

Förebyggande Skyddsåtgärder

- EX-zoner och ATEX-utrustning. Jordad utrustning.
- Följa upprättade städrutiner.
- Påkörningsskydd vid kemikalielager.
- Lagertankar innehåller nivåmätning med högnivåalarm som är anslutna till bemannat kontrollrum.
- Besiktning av lagertankar sker enligt fastlagt tidsintervall. Brandskyddsåtgärder (handlingsplan/insatsplan, drift och underhåll samt samverkan med räddningstjänst).

Begränsande åtgärder

- Aktivt tryckvaktssystem.
- Explosionsavlastningar som leds ut mot en säker plats.

- Hårdgjorda ytor på lossnings- och lastningsplatser. Närliggande brunnar är kopplade till dagvattensystem eller processavloppssystem. Möjlighet för manuell avstängning av dagvattensystem med möjlig överföring till akuttank samt möjlighet till manuell omkoppling av processavloppssystem till akuttank.
- Invallning av lagertankar eller lagring på spilltråg med uppsamling av hela mängden spill.
- Lätt tillgänglig saneringsutrustning inklusive tätningsutrustning för brunnar.

Påverkan under anläggningsskedet

Anläggningsarbeten orsakar störning i form av intrång, buller, luftföroreningar, vibrationer, damning samt risk för spill till mark och vatten. Byggskedet innebär en rad åtgärder som kan verka störande och skadligt på omgivningen. Dessa störningar är avgränsade i tid. För närvarande planerar sökande inte för några rivningsarbeten.

Anläggningsarbeten bedöms pågå under cirka 24 - 26 månader. Exakt utförande är inte fastlagt, utan tas fram inom ramen för pågående projektering och i samverkan med de entreprenörer som kommer utföra arbetet.

Behovet av transporter under byggskedet kommer att öka och är en klimatpåverkande faktor. Merparten kommer att ske via väg 44. Sökande kommer att ta fram en masshanteringsplan i syfte att optimera masshanteringen och minimera behovet av transporter i den delen.

Det finns alltid en generell risk vid bygg- och anläggningsprojekt för att utsläpp av hydraulolja, diesel och liknade kan ske. Risker förknippade med anläggningsskedet av planerad verksamhet kommer att hanteras så att eventuell påverkan på omgivningen minimeras, bland annat genom att miljö- och arbetsmiljökontroller genomförs löpande i syfte att säkerställa att entreprenören uppfyller de miljökrav som ställts.

De källor för utsläpp till luft som finns är främst arbetsfordon och transporter. Arbetsmaskiner är oftast dieseldrivna vilket medför lokala utsläpp av luftföroreningar som partiklar och kväveoxider. Påverkan på luftkvaliteten från arbetsmaskinernas utsläpp utanför arbetsområden bedöms vara marginella.

Avfall under entreprenaden hanteras i enlighet med gällande lagstiftning. Rutiner för förvaring, hantering och kvittbildning kommer följas.

Temporära störningar är ofrånkomliga under byggskedet, men miljöpåverkan kan minimeras genom krav på entreprenörens genomförande. När beskrivna åtgärder och försiktighetsmått vidtas bedöms påverkan på människors hälsa och miljön under byggskedet kunna begränsas till låg.

Motivering verkställighet

Om verkställighetsförordnande inte meddelas finns avsevärda risker för att projektet försenas. En sådan risk skulle kunna innebära ekonomiska och marknadsmässiga följdverkningar såsom påverkan på marknadens förväntningar och risk för att sökande tappar marknadsandelar.

Det föreligger inte något starkt allmänt eller enskilt motstående intresse mot den ansökta verksamhetens tillåtlighet. Området är sedan tidigare påverkat av befintlig verksamhet och det föreligger ingen risk för skada på några höga naturvärden. Med föreslagna skyddsåtgärder uppstår endast begränsad påverkan på enskilda och allmänna intressen.

Sökande har vidare inte kunnat identifiera någon särskild rättsfråga i målet som det kan vara av vikt för ledning av rättstillämpningen att få belyst i högre instans. Föreslagna villkor för verksamheten är sedvanliga och platsvalet torde vara okontroversiellt eftersom motsvarande verksamhet som den ansökta redan bedrivs i nära anslutning till verksamhetsområdet. Utifrån de rekvisit som Högsta domstolen uppställt finns det inget hinder mot att verkställighetsförordnande beviljas.

Yttranden från myndigheter och enskilda i sammanfattning

Länsstyrelsen

Inledning

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att lokaliseringen är godtagbar och att den befintliga och utökade produktionen kan medges i enlighet med ansökan.

Länsstyrelsen har inget att invända mot sökandens förslag på sju års igångsättningsperiod eller att verkställighetsförordnande medges.

Länsstyrelsen framför bland annat synpunkter kopplade till anläggningens utsläpp till luft och risker för luktstörning utifrån att anläggningen är en av länets största utsläppare av NMVOC och även står för stora utsläpp av stoft. Med anledning av utsläppens storlek, risk

för lukt i omgivningen och verksamhetens närhet till centrala Lidköping föreslår länsstyrelsen vissa justeringar av sökandens villkor avseende utsläpp till luft. Länsstyrelsen anser vidare att möjligheten att installera reningsutrustning för att minska utsläppen av VOC från anläggningen bör utredas vidare.

Bedömning

Villkor generellt

Länsstyrelsen anser att de av sökande föreslagna villkoren i huvudsak är godtagbara men har föreslagit att lydelsen av sökandes föreslagna villkor 3, 4, 9, 11 och 13 ändras till nedanstående formuleringar samt lämnat förslag på nya villkor enligt nedan.

Utsläpp luft

Länsstyrelsens förslag, villkor 3

3. a) Reningsanläggningen för fermenteringen ska vara så effektiv att reduktionen av lukt i processluften (mätt som TOC) begränsas med minst 90 % genom behandlingen. Värdet ska beräknas som ett årsmedelvärde.

3 b) I de fall luktolägenheter uppstår ska bolaget i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder i syfte att minimera störningarna.

Länsstyrelsens förslag, villkor 4

Vid alla punktutsläpp av stofthaltig luft ska effektiv stoftavskiljningsutrustning finnas installerad och i drift. Stofthalten i utgående luft från stärkelsestorken och från övriga punktutsläpp får inte överstiga 5 mg/Nm³ torr gas som ett årsmedelvärde för all drift. Om begränsningsvärdet överskrids ska åtgärder snarast vidtas så att värdet kan hållas.

Länsstyrelsens förslag, nytt villkor för lukt och luft

De nya anläggningsdelarna utformas så att utsläpp till luft av luktande ämnen ska ske från minst följande utsläppshöjder:

Ny stärkelse: 35 meter

Ny fiber: 35 meter

Ny Protein A: 40 meter

Ny Protein B: 40 meter

Länsstyrelsens förslag till nytt utredningsuppdrag, U2

Bolaget ska i samråd med tillsynsmyndigheten utreda möjligheten att installera reningsutrustning för att reducera andelen VOC som släpps ut till luft och undersöka möjligheten att avleda detta flöde till

reningsverket. Även möjligheten att samla upp och omhänderta det VOC-haltiga kondensatet ska undersökas.

Bolaget ska senast 2 år efter det att tillståndet vunnit laga kraft inkomma med en redovisning av resultatet.

Risker

Länsstyrelsens förslag, villkor 9

Det ska finnas en aktuell beredskapsplan för hantering av olyckshändelser med konsekvenser för miljön. Där ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för att förebygga och avhjälpa sådana olyckshändelser. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk. Senast vid denna tidpunkt ska sökande beskriva hur man avser hantera identifierade "ALARP"-risker.

Planens aktualitet ska därefter ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen. Beredskapsplanen ska utformas i samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsens förslag, villkor 10

Det ska finnas en avstängningsventil eller motsvarande i verksamhetens dagvattensystem som vid händelse av olycka eller brand ska stängas av för att förhindra att släckvatten eller annan förorening når kommunens dagvattennät. Förorenat släckvatten ska samlas upp och omgående tas omhand, uppsamlingsvolymen för släckvatten ska vara minst 200 m³.

Förorenad mark

Länsstyrelsens förslag, villkor 11

Ett förslag till kontrollprogram ska inlämnas till tillsynsmyndigheten senast fyra (4) månader efter att detta beslut vunnit laga kraft. Kontrollprogrammet ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan de tillståndsgivna åtgärderna påbörjas.

Länsstyrelsens förslag, villkor 13

Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in om det finns behov av det.

Transporter

Länsstyrelsens förslag till nytt villkor

Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med att minska miljöpåverkan, speciellt avseende utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser, från transporter. Som stöd för detta arbete ska en handlingsplan finnas och följas. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast två år efter att tillståndet har tagits i anspråk. Tillsynsmyndigheten får medge en senareläggning av tidpunkten om det finns särskilda skäl. Planen ska därefter uppdateras vart fjärde år.

Förstagångsbesiktning

Länsstyrelsens förslag på nytt villkor

Förstagångsbesiktning ska göras senast sex månader efter att den nya anläggningsdelen har tagits i drift. Tillsynsmyndigheten får senarelägga tidpunkten om det finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att närvara vid förstagångsbesiktningen. Besiktningsrapport ska inges till tillsynsmyndigheten.

Lidköpings miljö och teknik

Lidköpings miljö och teknik (LIMTAB) är huvudman för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i kommunen och har lämnat yttrande avgränsat till de frågor som uppkommer till följd av att sökandens verksamhet är ansluten till det allmänna nätet avseende vatten, spill- och dagvatten.

LIMTAB yrkar att utredningsvillkor U1 ges följande formulering (kursiv stil avser tillägg överstruket avser borttagning)

U1. Sökanden ska i samråd med tillsynsmyndigheten utreda det interna reningsverkets prestanda med ett avloppsvatten som även inkluderar avloppsvattenströmmar från nya produktionslinjer.

Bolaget ska senast tre år och sex månader efter det att föreliggande tillstånd tagits i anspråk inkomma med en redovisning av ~~det första~~ *årets de driftsresultat som då erhållits* av reningsanläggningen med nya avloppsvattenströmmar, inklusive förslag till slutliga villkor.

LIMTAB yrkar att utredningsvillkor P1 ges följande formulering

P1. Under prövotiden gäller följande riktvärde₁

- mängden organiskt material, mätt som BOD₇, får inte överskrida 190 kg/dygn som veckomedelvärde och 140 kg/dygn som årsmedelvärde,

- mängden kväve, mätt som totalkväve får inte överstiga 25 kg/dygn som årsmedelvärde,
- flödet får inte överskrida 1 200 m³/dygn under enskilt dygn.

LIMTAB erinrar om att avtal enligt lagen om allmänna vattentjänster gäller parallellt med tillstånd enligt miljöbalken.

LIMTAB framför sammanfattningsvis att det avtal som finns upprättat mellan dem och sökanden gällande leverans av vatten till verksamhetsprocess och mottagande av processavloppsvatten är formulerat med gradvisa utsläppsskärpningar fram till 2024-06-01. Avtalet bygger på att kommunens nya reningsverk planerades vara klart vid den tidpunkten. Fördröjningar gör att planerad driftstart är uppskjuten till 2029.

LIMTAB konstaterar att sökandens installerade reningsanläggning hittills fungerar mycket bra och med god marginal klarat det värde som enligt avtalet ska gälla från 2024-06-01. LIMTAB anser därför att de yrkade värdena i prøvotidsutredningen är för höga och istället bör ligga i nivå med avtalsvärdena som ska gälla från 2024-06-01. Vidare anses att värdena under prøvotiden bör föreskrivas som riktvärden.

Den vattenförbrukning som anges i ansökan överskrider mängden enligt nuvarande avtal. Avtalet enligt LAV gäller parallellt med miljötillståndet. Att LIMTAB tillstyrker ansökan kan alltså inte tolkas som att en högre vattenförbrukning accepteras, utan frågan om den framtida vattenförbrukningen får behandlas i den kommande omförhandlingen av avtalet.

För att skydda kommunens råvattenintag pågår arbete med att fastställa ett vattenskyddsområde i Kinneviken. Östra hamnen, där verksamheten bedrivs, ligger inom den primära skyddszonen.

Inom den primära skyddszonen föreslås ett antal föreskrifter gälla, bl.a. avseende avledande av dag- och spillvatten. Vidare föreslås förbud mot återfyllning med förorenade massor eller massor med okänt innehåll. Inom det planerade verksamhetsområdet finns påvisade PFAS-föroreningar. Sökanden har föreslagit åtgärder för att minimera risken att föroreningen sprids men inte vidare utrett möjligheten att sanera föroreningen. LIMTAB anser att förstahandsalternativet bör vara att sanera bort PFAS föroreningen. Sökandens förslag till hantering med ytligt förlagda, helt täta ledningar och brunnar kan accepteras som ett andrahandsalternativ under förutsättning att installationerna utförs på sånt sätt att de inte försvårar en framtida sanering. LIMTAB anser att det ska framgå av det kommande tillståndet hur frågan ska hanteras.

Miljö och hälsa Lidköpings kommun

Miljö och hälsa Lidköpings kommun har meddelat att de avstår från att lämna yttrande.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har meddelat att de avstår från att lämna yttrande.

Sökandens bemötande av yttrandena

Sökanden har bemött inkomna synpunkter och lämnat en samlad redogörelse över sökandens uppdaterade yrkanden.

Länsstyrelsen

Villkor 3a

Sökande har inget att erinra mot att 90 % föreskrivs som reningsgrad för anläggningen i stället för 80 %.

Sökande motsätter sig dock Länsstyrelsens förslag om att värdet ska beräknas som ett årsmedelvärde. Utsläppen mäts en gång per år enligt gällande kontrollprogram. Kostnaden per mättillfälle uppgår till omkring 35 000 kronor exklusive mervärdesskatt eftersom en extern konsult anlitas och kommer till anläggningen för att utföra mätningarna. Sökande bedömer att för att föreskriva ett villkor med årsmedelvärde behöver mätning ske minst en gång per kvartal vilket innebär en kostnad som är uppenbart orimlig i förhållande till miljönyttan.

Villkorets syfte är att tillse att reningsanläggningen upprätthåller en hög reningsgrad för att minska luktpåverkan. Villkoret kompletteras dock av villkorsförslag 3b som innebär att om luktolägenheter uppstår ska bolaget i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder i syfte att minimera störningarna.

Villkor 3b

Sökande har i huvudsak inget att erinra mot att samråda med tillsynsmyndigheten men föreslår en formulering som innebär att bolaget efter samråd med tillsynsmyndigheten ska vidta åtgärder.

Villkor 4

Sökande har inget att erinra mot att villkoret ska gälla för all drift men motsätter sig att villkoret anges som ett årsmedelvärde. Villkorets syfte är att tillse att filtrens funktion upprätthålls. Filtren är konstruerade för att klara stofthalten $<5 \text{ mg/Nm}^3$ och villkoret innehålls om filtren underhålls enligt de rutiner som finns och som inkluderar kontroll av tryckfall samt filterbyten vid igensättning

(onormalt högt tryckfall) eller om filtret går sönder (onormalt lågt tryckfall). Sökande journalför kontrollen.

Vad gäller förslaget om årsmedelvärde bedömer sökande att för att ett årsmedelvärde ska föreskrivas som villkor behöver mätning ske fler gånger än idag. Sökande mäter för närvarande utsläppen en gång per år vilket är det mätintervall som föreskrivs i BAT-slutsatserna för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin och som motsvarar såväl bästa tillgängliga som bästa möjliga teknik. Kostnaden per mättillfälle uppgår till omkring 100 000 kronor exklusive mervärdesskatt eftersom en extern konsult anlitas och kommer till anläggningen för att utföra mätningarna. I samband med att den sökta utökningen av verksamheten tas i drift kommer dessutom antalet mätpunkter för stoft att fördubblas varför sökande uppskattar att den externa mätkonsulten kommer att behöva genomföra mätningar under fler dagar jämfört med idag. Sökande bedömer att de ovan angivna kostnaderna för mätningar därmed kommer att fördubblas jämfört med nuvarande kostnader.

Sammanfattningsvis bedömer sökande att för att föreskriva ett villkor med årsmedelvärde behöver mätning ske minst en gång per kvartal vilket är uppenbart orimligt sett till kostnader för mättillfällena jämfört med miljönyttan.

Nytt villkor för lukt och luft

Sökande har inget att erinra mot Länsstyrelsens förslag. Byggnationen av anläggningsdelarna och angivna utsläppshöjder är dock tillräcklig att reglera genom det allmänna villkoret.

Nytt utredningsuppdrag, U2

Sökande motsätter sig den föreslagna utredningsföreskriften. Som framgår av kompletteringen den 4 juli 2023 bedöms tillkommande utsläpp av lukt vid ansökt verksamhet inte nämnvärt påverka luktspridningen i omgivningen. Sökande har i Bilaga 3 till kompletteringsyttrandet daterat den 4 juli 2023 redogjort för de tekniska och ekonomiska möjligheterna att inte öka luktbidraget från anläggningen vid närmaste bostäder, jämfört med nuvarande och redan tillståndsgiven verksamhet.

Möjligheterna att minska luktbidraget är således redan utredda och någon provotid är inte nödvändig.

Eftersom de ekonomiska och tekniska förutsättningarna för åtgärder bedöms vara störst för utsläpp från den redan tillståndsgivna etanolproduktionen, kan åtgärder vidtas efter driftsättningen av ansökt verksamhet. Om det mot förmodan skulle uppstå luktolägenheter kan åtgärder genomföras inom ramen för villkorsförslag 3 b.

Villkor 9

Vad gäller tidpunkten dels för när sökande ska beskriva hur de hanterar identifierade ALARP-risker, dels för att ge in beredningsplanen till tillsynsmyndigheten föreslår sökande två år efter att tillståndet har tagits i anspråk. Förlängningen av tiden föreslås mot bakgrund av att sökande behöver ha färdigställt byggnationen av anläggningen innan beredningsplanen kan uppdateras.

Sökande har således ingenting att erinra mot att de senast två år efter att tillståndet har tagits i anspråk ska ge in en beskrivning till tillsynsmyndigheten hur de hanterar identifierade ALARP-risker. Eftersom det är fråga om ett engångstillfälle bedömer sökande dock att denna del av Länsstyrelsens villkorsförslag bör hanteras som ett åtagande som ryms inom det allmänna villkoret.

Sökande motsätter sig att det i villkor 9 särskilt anges konsekvenser för miljön. I beredningsplanen beskrivs och hanteras alla slags olyckor på anläggningen inklusive de som kan få konsekvenser för miljön. I flera fall kan en olycka även riskera att leda till konsekvenser för människors hälsa m.m. Det finns således inte någon särskild beredningsplan som enbart hanterar konsekvenser för miljön och det är inte heller lämpligt att föreskriva krav på en sådan plan.

Sökande vill även vara tydlig med att den enbart är den första planen som ska tas fram efter samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten. Den löpande revideringen av beredningsplanen bör enbart göras i samråd med Räddningstjänsten även om tillsynsmyndigheten i efterhand får ta del av densamma.

Villkor 10

Sökande har inget att erinra mot att villkoret som avser släckvattenhantering och beredningsplan delas upp i två separata villkor samt att ett av villkoren förtydligas med att det ska finnas en avstängningsventil eller annan teknisk lösning som kan stängas vid olycka eller brand.

Sökande vill även förtydliga att, som angavs i kompletteringen av ansökan den 6 april 2023, har utformningen av dagvattenhanteringen ändrats jämfört med ansökan:

”I ansökan angavs att sökande planerar för en dagvattentank ovan mark för fördröjning, men planerad anläggning inkluderar nu i stället ett tätt magasin i form av damm, betongtank alternativt kulveterat rörledningsnät (rörmagasin) som möjliggör magasinering av dagvatten och därmed flödesutjämning. Samtliga utformningar kommer att vara täta för att förhindra upptryckning av grundvatten. Från magasin

pumpas vatten ut till kommunens dagvattensystem och i händelse av t.ex. brand kan utpumpning stoppas.”¹

I och med denna utformning planeras det inte för en separat uppsamlingstank för släckvatten, i stället kommer 100 m³ av de totalt 550 m³ alltid finnas tillgängligt i dagvattenmagasinet för att kunna samla upp släckvattnet i händelse av brand. På samma sätt finns i sökandes befintliga anläggning alltid 100 m³ tillgängligt i bufferttanken före den intern reningsanläggningen för samma funktion. Detta innebär att 200 m³ kommer att finnas tillgängligt för uppsamling av släckvatten i enlighet med sökandes villkorsförslag.

Villkor 11

Sökande motsätter sig Länsstyrelsens förslag till tillägg i villkor 11. Att kontrollprogrammet ska godkännas av tillsynsmyndighet innan de tillståndsgivna åtgärderna påbörjas är inte rimligt. Länsstyrelsen har inte motiverat varför myndigheten anser att villkoret behövs. Mot bakgrund av att Länsstyrelsen har placerat villkorsförslaget under rubriken Förorenad mark antar sökande att syftet med förslaget är att tillsynsmyndigheten ska godkänna provtagningen av marken innan markarbetena påbörjas.

Sökande vill understryka, att oavsett vad som regleras i kontrollprogrammet om provtagning inför markarbeten, ska de, enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, anmäla efterbehandlingsåtgärder i förorenade områden till tillsynsmyndigheten om åtgärden kan medföra ökad spridning eller exponering av föroreningar och när denna risk inte bedöms som ringa. Det föreslagna villkoret behövs därmed inte.

Villkor 13

Sökande har inget att erinra mot Länsstyrelsens villkorsförslag och har justerat villkoret i enlighet med förslaget.

Nytt villkor avseende transporter

Sökande motsätter sig Länsstyrelsens villkorsförslag. Som redogjorts för i miljökonsekvensbeskrivningen ("MKB:n") varierar sökandes andel av tung trafik i närområdet beräknat på ansökt verksamhet på mellan 0,8 och 2,5 %. Ökningen av trafik jämfört med nollalternativet är omkring 0,1–0,2 %. Sökande bedömer att villkor avseende transporter enbart bör aktualiseras om olägenheten av transporter är påtaglig i anläggningens närområde vilket inte är fallet i detta ärende.

Vad gäller syftet med villkorsförslaget lägger förslaget dessutom tyngdpunkt på utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser från transporter. Enligt praxis har det inte ansetts ändamålsenligt att

genomdriva en allmän miljöomställning av transportsektorn i enskilda tillstånd till miljöfarlig verksamhet. Den praxis som finns avseende liknande tillståndsvillkor avser hamnar och flygplatser där transporter till och från anläggningen är den miljöpåverkan som är dominerande i närområdet.

Nytt villkor avseende förstagångsbesiktning

Sökande har inget att erinra mot att krav föreskrivs om förstagångsbesiktning. Eftersom det är en engångshändelse bör det dock regleras som ett åtagande som ryms inom det allmänna villkoret. Besiktningen bör även ske först 18 månader efter att anläggningen har tagits i drift då olika anläggningsdelar kan komma att tas i drift vid olika tidpunkter under de första månadernas drift.

Därutöver bedömer sökande att upphandling, genomförande av mätningar och upprättande av slutrapport i sig kan ta över sex månader.

Lidköping miljö och teknik AB

Utredningsföreskrift U1

Sökande har inget att erinra mot LIMTAB:s förslag och har justerat utredningsföreskriften i enlighet med förslaget. Därutöver föreslår sökande att målsättningsvärden anges i föreskriften.

Provisorisk föreskrift P1

Sökande motsätter sig att LIMTAB:s förslag föreskrivs som provisorisk föreskrift. När det gäller provisoriska föreskrifter anges det i förarbetena till miljöbalken att det inte finns något hinder mot att villkor utformas som riktvärden när det är lämpligt. Enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis är det dock en avvikelse från praxis att föreskriva en provisorisk föreskrift som riktvärde. Det är därtill viktigt att framhålla att även riktvärden ska innehållas.

Mot denna bakgrund anser sökande att det är lämpligast att föreskriva gränsvärden som ska gälla under all drift under prövotiden enligt de nivåer som de har föreslagit. Eftersom det är fråga om nya anläggningsdelar och en dubblerad produktion kan det inte uteslutas att det under prövotiden kommer att uppstå störningar i den befintliga reningsanläggningen. Om det skulle visa sig att nya reningssteg behöver installeras kommer detta att kräva tid för utredning, intrimning samt utrymme för utsläppstoppar under tiden som reningsanläggningen anpassas och optimeras utifrån de nya förutsättningarna. Överträdelser av provisoriska föreskrifter är som ovan anges straffsanktionerade varför det är av största vikt att föreskrifterna medger nödvändigt handlingsutrymme under

prövotiden. Det får inte vara så att de provisoriska föreskrifterna blir begränsande för vilka åtgärder som sökande under prövotiden kan utreda och pröva för att optimera reningsanläggningen och således minska utsläppen till vatten.

Sökande ser dock att det finns skäl att föreskriva tydliga målsättningsvärden i utredningsföreskriften för att tydliggöra att dessa värden åtminstone bör kunna uppnås under prövotiden, även om de givetvis har som mål att kunna nå lägre utsläppshalter. Sökande föreslår därför att de värden som LIMTAB föreslagit som provisoriska föreskrifter i stället anges som målsättningsvärden i utredningsföreskriften.

Villkor avseende PFAS

LIMTAB har efterfrågat uppgifter om att sanera platsen och avlägsna de förorenade jordmassorna samt föreslagit att PFAS-föreningen ska saneras bort och har i andra hand att anfört att sökandes förslag kan godtas förutsatt att framtida saneringar inte försvåras.

Sökande motsätter sig LIMTABs förstahandsyrkande. Vad gäller förorenad mark påvisar utförda miljötekniska utredningar låga föroreningshalter inom det aktuella området. Det fanns dock en punkt som innehöll högre halter och som har sanerats. I samband med anläggningsarbetena kommer schaktmassor att transporteras till deponi då massornas beskaffenhet inte lämpar sig för anläggningsändamål. Förfarandet kommer att hanteras via tidigare överenskomna rutiner med Miljö-Hälsa vid Lidköpings kommun.

Vad gäller LIMTAB:s andrahandsyrkande motsätter sig sökande även detta yrkande. Sökande har i kompletteringsyttrande den 6 april 2023 i avsnitt 3.9 redogjort för att hur dagvattenhanteringen inom området ska utformas för att minska risken för att PFAS-föreningar sprids till dagvattnet. Då placeringen av dagvattenrör kommer att vara känd kommer framtida saneringar inte att försvåras. Dagvattensystemet kommer att vara helt tätt och PFAS-förorenat grundvatten kommer inte att kunna tränga in i dagvattensystemet samt vidare till kommunens dagvattennät. Pumpstationen kommer även kompletteras med sandfilter och dagvattnet kan vid behov provtas i pumpstationen innan vattnet passerar sandfiltret samt efter sandfiltret.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?

Sökanden har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att

miljökonsekvensbeskrivningen har den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att miljöbedömningen ska kunna slutföras. Därmed kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Är statusrapporten tillräcklig?

Den verksamhet som ansökan avser är en industriutsläppsverksamhet och då ska ansökan innehålla en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att den statusrapport som ingår i ansökan är tillräckligt omfattande för att uppfylla kraven i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Är verksamheten tillåtlig?

Anläggningen är lokaliserad i ett industriområde och nuvarande verksamhet har bedrivits på platsen sedan år 1983. Verksamheten ligger cirka 800 meter från Lidköpings centrum och avstånden från närmaste bostäder är cirka 600 meter. Inga synpunkter som har ifrågasatt tillåtligheten har framkommit under ärendets gång.

Fortsatt och utökad verksamhet bedöms vara förenlig med den kommunala planeringen. Den förväntas inte heller medföra någon betydande påverkan på riksintressena för naturvård, friluftsliv och kulturmiljö.

Verksamheten ger upphov till utsläpp till luft av bland annat etanol och stoft, vilket kan leda till luktstörningar och påverka hälsan hos närboende. Genom de skyddsåtgärder som sökande åtagit sig vidta och de villkor som föreskrivs bedöms utsläppen från verksamheten hållas inom rimliga nivåer.

Verksamheten ger även upphov till utsläpp av dagvatten som avleds till recipienten Vänern, samt processvatten vilket efter intern rening avleds till det kommunala reningsverket. Den interna reningsprocessen för processvattnet är relativt nyligen uppförd och har bidragit till en markant minskning av belastningen av näringsämnen som avleds till reningsverket. För att hinna utreda hur de tillkommande avloppsströmmarna från den nya anläggningsdelen kan renas i den interna reningsanläggningen har sökande yrkat på en prövotid i den delen. Verksamhetens utsläpp till vatten bedöms inte riskera att statusen i den berörda vattenförekomsten försämras eller äventyra uppnåendet av miljökvalitetsnormen.

Verksamheten enligt ansökan förväntas inte heller medverka till att några miljökvalitetsnormer för luft äventyras.

Sammanfattande bedömning av tillåtligheten

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas (mer om dessa nedan) anser miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

Vilken omfattning ska tillståndet ha?

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillstånd till verksamheten kan lämnas i enlighet med sökandens yrkanden. Sökandes ursprungliga yrkande omfattade även del av fastigheten Hyveln 1. Den aktuella delen av fastigheten ingår numera efter en fastighetsreglering i Hyveln 2, varför tillståndet endast omfattar fastigheterna Sockerbruket 2 och Hyveln 2.

Vilka villkor behövs för tillståndet?

Med anledning av sökandens villkorsförslag, remissinstansernas synpunkter och sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten. De villkor som är av karaktären standardvillkor och överensstämmer med vad som är brukligt vid den här typen av verksamhet med liknande storlek och omgivning motiveras inte närmare.

Villkor 3 a och b, luft

Sökande har accepterat och justerat procenthalten som ska reduceras genom villkoret i enlighet med Länsstyrelsens förslag. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är rimligt med ett reningskrav för anläggningen om minst 90 %.

Villkor 4, luft

Sökande har medgett att villkoret ska omfatta all drift, så som Länsstyrelsen föreslagit, men motsatt sig att halten ska mätas som årsmedelvärde. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att mätfrekvensen för stofffilter enligt BAT anges till en gång per år och att det finns andra kontrollfunktioner som säkerställer filtrens funktion. Sökandes uppdaterade villkorsförslag bedöms som godtagbart. Att åtgärder snarast måste vidtas om gränsvärden överskrids, och som förhindrar att överskridande sker igen, bedöms vara självklart och behöver inte särskilt ingå i villkoret.

Villkor 9, beredskapsplan och skyddsåtgärder vid olyckshändelser

Sökande har delvis godtagit Länsstyrelsens föreslagna utformning av villkoret men motsatt sig vissa delar. Miljöprövningsdelegationen

anser att sökandens uppdaterade villkorsförslag är godtagbart och anser att hanteringen av identifierade ”ALARP”-risker i tillräcklig utsträckning regleras genom det uppdaterade åtagandet. Ett villkor för detta bedöms därmed inte nödvändigt.

Villkor 11, transporter

Länsstyrelsen har föreslagit ett nytt villkor för arbetet med att följa upp och minska miljöpåverkan från verksamhetens transporter. Sökande har motsatt sig ett sådant villkor.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att verksamheten genererar en betydande mängd transporter dagligen och att dessa medför utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser. Det är av betydelse att transporterna är hållbara och effektiva. Det är därför rimligt att sökande aktivt arbetar med att minska miljö- och klimatpåverkan samt säkerhetsrisker från transporterna. Sökande har angett att Lantmännen-koncernen har ambitiösa miljömål för att minska utsläpp av koldioxid som bland annat omfattar åtgärder för ökad andel transporter med icke-fossilt drivmedel.

Miljöprövningsdelegationen anser att ett systematiskt arbete krävs för att minska påverkan från verksamhetens transporter och att en handlingsplan är ett viktigt redskap i detta arbete för att få en överblick över de transporter som finns och kunna bedöma var åtgärder ger bäst effekt. Med transporter menas både upphandlade transporter och transporter som verksamheten har rådighet över. Vid upphandling av transporter bör verksamhetsutövaren i första hand efterfråga fordon som drivs med el eller förnybara drivmedel, vilket bidrar till minskade utsläpp och omställningen mot en hållbarare transportsektor. Vid upphandlingar behöver dock givetvis även andra aspekter så som transporteffektivitet och möjlighet till returtransporter m.m. vägas in.

Villkor 13, kontrollprogram

Sökande har motsatt sig att villkoret utformas enligt Länsstyrelsens förslag och anser inte att kontrollprogrammet ska behöva godkännas innan åtgärderna får påbörjas. Miljöprövningsdelegationen anser att villkoret ska utformas i enlighet med vad som normalt sätts för andra liknande verksamheter men bedömer inte att det är nödvändigt att i villkor reglera att tillsynsmyndigheten godkänner kontrollprogrammet innan åtgärderna får påbörjas.

Vidare bedöms det inte nödvändigt med ett särskilt villkor som reglerar uppföljning av legionella. Provtagning och kontroll av legionellatillväxten i kylsystem m.m. hanteras lämpligen inom ramen för kontrollprogrammet.

Utsläppshöjder

Länsstyrelsen lämnade förslag på ett nytt villkor som reglerade utsläppshöjden på den nya anläggningens skorstenar. Sökande har godtagit förslaget men samtidigt angett att detta bäst regleras som ett åtagande genom det allmänna villkoret och uppdaterat sina åtaganden i denna del. Miljöprövningsdelegation anser inte att det är nödvändigt med ett särskilt villkor för utsläppshöjderna, utan att sökandens åtagande är tillräckligt.

Föreslaget utredningsuppdrag U2

Länsstyrelsen har i sitt yttrande föreslagit ett utredningsuppdrag med syfte att utreda möjligheten att installera reningsutrustning för att reducera andelen VOC som släpps ut till luft och undersöka möjligheten att avleda detta flöde till reningsverket. Sökande har motsatt sig ett sådant utredningsuppdrag och anført att de tekniska och ekonomiska möjligheterna att inte öka luktbidraget vid närmaste bostäder redan är utredda och presenterade i kompletteringen daterad 4 juli 2023. Någon provotid är därför inte nödvändig.

Eftersom de ekonomiska och tekniska förutsättningarna för åtgärder bedöms vara störst för utsläpp från den redan tillståndsgivna etanolproduktionen, kan åtgärder vidtas efter driftsättningen av ansökt verksamhet. Om det mot förmodan skulle uppstå luktolägenheter kan åtgärder genomföras inom ramen för villkorsförslag 3 b. Miljöprövningsdelegationen anser inte att det finns skäl att föreskriva än provotid i denna fråga. Förutsättningarna att vidta ytterligare åtgärder i den händelse att luktproblematik skulle förekomma bedöms vara tillräckligt utrett redan.

Provotid, avledning processvatten

Sökande har motsatt sig att provisorisk föreskrift P1 utformas med de riktvärden som LIMTAB föreslagit ska gälla, utan anser att dessa istället kan sättas som ett målsättningsvärde. Sökande vidhåller att de gränsvärden som sökande föreslagit ska gälla under provotiden med motiveringen att då det är fråga om en ny anläggningsdel och fördubblad produktion finns risk att störningar i den befintliga anläggningen uppstår. Om nya reningssteg visar sig krävas behöver utrymme finnas för ökade utsläpp under tiden utredning, installation och anpassningar sker. Det är viktigt att de provisoriska föreskrifterna inte begränsar möjligheten att utreda och optimera utsläppen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökandens utformning med både målsättningsvärden och provotidsvärden kan godtas. Även om utsläppsnivåerna i dagsläget ligger lågt och sökandes strävan ska vara att klara målsättningsvärdena behöver en viss marginal finnas för att möjliggöra utredningar och tester under intrimningsperioden.

När får tillståndet tas i anspråk?

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett avgörande ska ha fått laga kraft innan ett tillstånd får tas i anspråk. Högsta domstolen har uttalat (se NJA 2012 s. 623) att det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att det bör finnas ett avgörande med laga kraft innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Sökanden motiverar ansökan om verkställighetsförordnande med att en fördröjning kan försena projektet och leda till negativa ekonomiska och marknadsmässiga effekter. Området är påverkat av befintlig verksamhet och det föreligger inte någon risk för skada på höga naturvärden. Inga starka allmänna eller enskilda intressen föreligger mot den sökta verksamhetens tillåtlighet.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det inte inkommit några synpunkter mot att verkställighet medges. Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökandens skäl är tillräckliga och att verkställighet kan medges.

Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till

Prövnings- och tillsynsavgift ska betalas

Den som har tillstånd ska betala en årlig prövnings- och tillsynsavgift. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att tillståndet gavs. Avgiften ska betalas efter beslut av Länsstyrelsen (se 2 kap. förordningen [1998:940] om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken). Länsstyrelsen fakturerar avgiften. Om kommunens miljönämnd är tillsynsmyndighet tillkommer även en avgift enligt den kommunala tillsynstaxan.

Vad krävs om verksamheten ska ändras?

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen [2013:251]).

Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?

Om verksamheten överlåts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Om det behövs en säkerhet för att tillståndet ska vara giltigt, måste den nya verksamhetsutövaren ställa en egen säkerhet som Miljöprövningsdelegationen ska godkänna.

Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?

Om verksamheten medför miljöskador, till exempel föroreningar, eller olägenheter för miljön är det i första hand verksamhetsutövaren som är ansvarig för att avhjälpa skadorna eller olägenheterna. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. (Se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken)

Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser, exempelvis enligt 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet, kulturmiljölagen (1988:950), luftfartslagen (2010:500) eller plan- och bygglagen (2010:900). Det kan handla om att det också är nödvändigt med tillstånd till eller anmälan av vattenverksamhet, tillstånd för ingrepp i fornlämning, flyghinderanmälan eller bygglov.

Andra exempel på förordningar och föreskrifter som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
- avfallsförordningen (2020:614)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2013:3) om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:3) om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor

---

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Sabine Lagerberg, ordförande, och Lena Niklasson, miljösakkunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Jan Mastera, miljöhandläggare.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 19 januari 2024.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets ärendebeteckning, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Sändlista

Externt

- Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Lidköpings kommun, kommun@lidkoping.se
- [raddningstjänsten@lidkoping.se](mailto:raddningstjansten@lidkoping.se)
- Försvarsmakten hkv, exp-hkv@mil.se
- Miljö- och byggnämnden, miljohalsa@lidkoping.se
- Lidköping miljö och teknik, gudrun.magnusson@lidkoping.se
- Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt, beredningssektariat.vastragotaland@lansstyrelsen.se
- Delphi, Caroline.appelberg@delphi.se
- Aktförvararen i Lidköpings kommun

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Sabine Lagerberg
- Lena Niklasson
- Jan Mastera
- Monica Lind
- Alexandra Bulat
- Maria Hill
- Elisabeth Lindqvist Tärneld